

XXVII Интернационални научни скуп
Стратегијски менаџмент
 и системи подршке одлучивању
 у стратегијском менаџменту
SM2022

Subotica (Srbija), 20. Мај 2022. године

Душан Саковић

Универзитет у Новом Саду, Економски
 факултет у Суботици
 Суботица, Србија
 dusan.sakovic@ef.uns.ac.rs

Дијана Рађо

Универзитет у Сарајеву, Економски
 факултет у Сарајеву
 Сарајево, Босна и Херцеговина
 dijana.radjo@efsa.unsa.ba

Кристина Пештовић

Универзитет у Новом Саду, Економски
 факултет у Суботици
 Суботица, Србија
 kristina.pestovic@ef.uns.ac.rs

УПРАВЉАЊЕ ПЕРФОРМАНСАМА РЕВИЗОРСКИХ ФИРМИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Апстракт: Циљ рада јесте да се истражи стање перформанси ревизорских фирми регистрованих у Републици Србији, као и фактори који управљају перформансама. Истраживање је базирано на целокупној популацији ревизорских фирми, на бази финансијских извештаја у периоду од 2019-2020. године који су јавно доступни. Перформансе ревизорских фирми истражиће се са аспекта перформанси профитабилности, где се у првом реду најчешће користе показатељи поврат на имовину и поврат на капитал. Анализа перформанси презентоваће се кроз дескриптивну статистичку анализу. Управљање перформансама анализираће се са аспекта утицаја независних фактора на поврат на имовину и на поврат на капитал. Као независни фактори дефинисаће се: величина ревизорске фирме, ликвидност, задуженост, припадност великој четворки, раст и слично. Истраживање утицаја независних фактора на зависне варијабле перформанси ревизорских фирми спровешће се на бази регресионе анализе. Резултати дескриптивне анализе треба да укажу на стање и тренд перформанси ревизорских фирми, док резултати регресионе анализе треба да укажу на карактер фактора који управљају перформансама ревизорских фирми.

Кључне речи: ревизорске фирме, перформансе, профитабилност.

PERFORMANCE MANAGEMENT OF AUDITING COMPANIES IN THE REPUBLIC OF SERBIA

Abstract: The aim of this paper is to investigate the state of performance of audit firms registered in the Republic of Serbia, as well as the factors that manage performance. The research is based on the entire population of audit firms, based on financial reports for the period 2019-2020. that are publicly available. The performance of audit firms will be investigated from the aspect of profitability performance, where the indicators of return on assets nad return on equity is most often used. Performance analysis will be presented through descriptive statistical analysis. Performance management will be analyzed in terms of the impact of independent factors on ROA and ROE. The following will be defined as independent factors: the size of the audit firm, liquidity, indebtedness, belonging to the big four, growth and the like. The research of the influence of independent factors on the dependent variables of the performance of audit firms will be conducted on the basis of regression analysis. The results of descriptive analysis should indicate the state and trend of performance of audit firms, while the results of regression analysis should indicate the nature of the factors that drive the performance of audit firms.

Key words: audit firms, performance, profitability.

УВОД

Поред пружања ревизорских услуга, подједнако важан циљ за опстанак и делатност свих ревизорских фирми је остваривање профитабилности. Простом дефиницијом појма, профитабилност је степен до којег делатност пословања доноси профит или финансијску добит, а на исту може утицати много фактора. Неки од тих фактора могу укључивати потражњу за производима/услугама, трошкове њихове производње, општу економију, конкуренцију итд. Финансијска позиција фирми као и њене перформансе приказани су у годишњим финансијским извештајима. Из тог разлога финансијски извештаји постају главни извори информација који омогућавају квалитативну анализу начина на који се ресурси користе у процесу стварања профита. Да би фирма остварила дугорочно успешно пословање неопходно је развијати, имплементирати те одржавати стратегије профитабилности са економског и финансијског становишта.

Неки од фактора који се користе за анализу профитабилности и управљање перформансама ревизорских фирми су поврат на имовину. Термин поврат на имовину (РОА) односи се на финансијски коефицијент који показује колико је компанија профитабилна у односу на укупну имовину. Интерне и екстерне интересне групе могу употребити РОА да одреде колико ефикасно компанија користи своју имовину за остваривање профита. Процентуално већи РОА представља да је фирма ефикасна при управљању својим билансом, а ниже вредности указују да је неопходна промена и побољшање. Слично поврату на имовину (РОА) постоји и поврат на капитал (РОЕ). Поврат на капитал се користи како би установили колико ефикасно фирма послује у односу на капитал својих акционара, другим речима РОЕ нам указује колико добро фирма генерише поврат својих улагања. Процентуално већи РОЕ представља да је фирма способна да искористи свој акционарски капитал како би остварила профит. Поред саме анализе тренда показатеља профитабилности, за адекватно доношење пословних одлука интерних и екстерних корисника, неопходно је сагледати и који фактори утичу на повећање и смањење профитабилности.

Основни циљ рада је да се спроведе анализа профитабилности ревизорских фирми у Србији у периоду 2019-2020. на бази финансијских извештаја. Анализа се састоји од дескриптивне анализе поврата на имовину и поврата на капитал као основних детерминанти профитабилности и регресионе анализе у циљу испитивања који фактори утичу на профитабилност ревизорских фирми у Србији.

ПРЕГЛЕД ЛИТЕРАТУРЕ

Анализа профитабилности ревизорских фирми заокупља пажњу великог броја интересних група као што су менаџери и власници ревизорских фирми, професионална ревизорска удружења, регулаторна тела и шира јавност. Велики број научних радова, али и стручне ревизорске литературе, управо разматра трендове перформанси пословања ревизорских фирми, као и анализу интерних и екстерних фактора који имају кључни утицај на остварене перформансе пословања.

Фреца, и др. (2018) у свом раду појашњавају како су јавне рачуноводствене фирме уређене у Сједињеним Америчким Државама. Будући да јавност која инвестира може лако приступити великом броју информација о компанијама којима се тргује на јавном тржишту, велике приватне рачуноводствене фирме које врше ревизију тих компанија са друге стране пружају врло мало информација. У овом истраживању, аутори пружају увид у тржишта ревизије узимајући нови, дескриптивни приступ истраживању трошкова обављања ревизије. Њихови налази указују на интересантне потенцијалне разлике у перформансама ревизорских фирми између велике четворке, што је важан фактор када се разматра конкурентност тржишта ревизије.

У раду аутора Хоанг, Карим и Хун-Тонг (2019) испитане су детерминанте профитабилности ревизорског ангажмана користећи власничке податке из националне канцеларије великих јавних рачуноводствених (ревизорских) фирми у Канади. Аутори сматрају да је стопа реализације ревизије примарна мера која се користи за процену нивоа профитабилности на нивоу ангажмана. Резултати истраживања показују да је профитабилност ангажмана позитивно повезана с именованем водећих виших менаџера ревизије које је идентификовала национална канцеларија, и пружањем нематеријалних услуга клијентима.

Чланови удружења рачуноводствених фирми, као што су савези, имају бројне погодности укључујући приступ стручности професионалаца из других независних фирми чланица, заједничке конференције и техничке обуке, помоћ у решавању кадровских и географских ограничења, те могућност коришћења назива удружења у маркетиншким материјалима. Користећи податке о чланству у удружењима аутор Билс и др. (2015), приказују да фирме чланице удружења извршавају ревизије већег квалитета од фирми које нису чланице савеза. Резултати указују да су накнаде за ревизију веће за клијенте фирми чланица него за клијенте фирми које нису чланице, што сугерише да су клијенти спремни да плате премију за ревизију да би ангажовали ревизорске фирме чланице удружења.

Анализа профитабилности ревизорских фирми у Републици Србији у периоду 2016-2018. године спроведена је на бази поврата на имовину и нето резултата по запосленом. Према резултатима истраживања првог регресионог модела у раду аутора Мијић и Рађо (2021), фактори као што су величина и задуженост имају значајан негативан утицај на профитабилност, док припадност међународној мрежи има значајан позитиван утицај на профитабилност мерену као поврат на имовину. Закључно резултатима истраживања, припадност међународној мрежи може довести до већег нивоа поврата на имовину. Резултати другог модела регресионе анализе показују

да значајан утицај на нето резултат по запосленом имају задуженост и тржишни удео. Задуженост има негативан утицај на нето резултат по запосленом, док тржишни удео има позитиван утицај на нето резултат по запосленом. Ово указује да ревизорска кућа са већим тржишним учешћем достиже већу вредност нето резултата по запосленом.

Аутори Карера, Гутиерез и Кармона (2003) у свом раду испитују у којој су мери стратегије специјализације и диверзификације ревизорских фирми повезане са организацијским перформансама. Резултати рада указују на то да ревизорске фирме које су специјализоване за велике клијенте и/или су географски диверзификоване надмашују своје колеге које су специјализоване за мале клијенте и/или смањују њихов географски опсег. Резултати такође показују да диверзификација по основу клијентске индустрије има позитиван, иако мање значајан утицај на учинак ревизорских фирми. Узети заједно, ови резултати показују да велике ревизорске фирме имају потребне ресурсе и способности које осигурају стабилан, растући учинак организације.

Перформансе пословања ревизорских фирми са аспекта оцене квалитета ревизорских ангажмана анализирани су од стране аутора Пештовић и сарадници (2021). Резултати истраживања указују на постојање позитивне везе између квалитета ревизорског ангажмана оцењеног од стране клијента ревизије, задовољства клијента и лојалности.

Чен, Елемес, и др. (2021) испитали су покретаче профитабилности ревизорских фирми и њихове импликације на резултате ревизије пренесене у објавама кључних ревизорских питања. Теоријски и емпиријски докази из економије и менаџмента сугеришу да постоји позитивна повезаност између оперативног учинка фирме и квалитета производа/услуге. Ипак, истраживањима у ревизији недостају докази о томе шта покреће профитабилност ревизорске фирме и како профитабилност ревизорске фирме утиче на резултате ревизије. Резултати рада указују на то да је мање вероватно да ће профитабилност ревизорске фирме утицати на резултате ревизије за клијенте који праве губитке (тј. када су ревизори изложени већем ризику од судских спорова).

Аутори Јовковић и др. (2021) својим истраживањем дали су одговор на питање да ли је профитабилност ревизорских друштава условљена утицајем величине ревизорске куће, пореклом њеног капитала или постојећим учешћем на тржишту? Резултати истраживања су показали да постоји утицај величине предузећа, порекла његовог капитала и тржишног учешћа на профитабилност ревизорских кућа, а мерено је нето приходом и приносом на укупну имовину.

МЕТОДОЛОГИЈА

Као циљ истраживања постављена је анализа перформанси ревизорских фирми у Републици Србији. У сврху остваривања овог циља на првом месту спроведена је дескриптивна статистичка анализа, а затим и анализа утицаја независних фактора на ратио показатеље поврат на имовину (РОА) и поврат на капитал (РОЕ), који су постављени као зависне варијабле. Узорак на коме је спроведено истраживање обухватио је све ревизорске фирме које су пословале у Републици Србији у 2019. и 2020. години. У 2019. години у Републици је пословало 74, а у 2020. години 75 ревизорских фирми. Узорком су обухваћене фирме које су по званичним подацима објављеним код Агенције за привредне регистре 2019. и 2020. годину завршили са оствареним нето добитком и губитком. Укупан број опсервација износи 149.

Поврат на имовину и поврат на капитал одабрани су као зависне варијабле преко којих ће се мерити утицај независних варијабли и извести закључци о перформансама ревизорских фирми. У сврху постизања циља истраживања постављене су следеће хипотезе:

H1: Фактори као што су раст предузећа, величина ревизорске фирме, број запослених, припадност великој четворци, ратио тренутне ликвидности и задуженост имају значајан утицај на стопу поврата на имовину ревизорских фирми у Републици Србији.

У складу са постављеном хипотезом, формиран су следећи регресиони модели:

$$Y_{it} = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4 + \beta_5 X_5 + \beta_6 X_6 + \epsilon_i$$

Где је:

- Y_{it} – Поврат на имовину (зависна варијабла)
- X_1 - Раст (независна варијабла)
- X_2 - Величина ревизорске фирме (независна варијабла)
- X_3 - Број запослених (независна варијабла)
- X_4 - Велика четворка (независна варијабла)
- X_5 - Тренутна ликвидност (независна варијабла)
- X_6 - Задуженост (независна варијабла)

H2: Фактори као што су раст предузећа, величина ревизорске фирме, број запослених, припадност великој четворци, радио тренутне ликвидности и задуженост имају значајан утицај на стопу поврата на капитал ревизорских фирми у Републици Србији.

$$Y_{2it} = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4 + \beta_5 X_5 + \beta_6 X_6 + \epsilon_i$$

Где је:

- Y_{2it} – Поврат на капитал (зависна варијабла)
- X_1 - Раст (независна варијабла)
- X_2 - Величина ревизорске фирме (независна варијабла)
- X_3 - Број запослених (независна варијабла)
- X_4 - Велика четворка (независна варијабла)
- X_5 - Тренутна ликвидност (независна варијабла)
- X_6 - Задуженост (независна варијабла)

У наставку презентована је методологија калкулације зависних и независних варијабли дефинисаних модела у циљу тестирања постављених хипотеза.

Табела 1: Истраживачке варијабле

Варијабла	Врста варијабле	Показатељ	Израчунавање показатеља
Поврат на имовину (Y_1)	Зависна	Способност предузећа да оствари зараду на уложену имовину	ROA= Нето добитак / Укупна актива
Поврат на капитал (Y_2)	Зависна	Способност предузећа да оствари зараду на акционарски капитал	ROE= Нето добитак / Укупан капитал
Раст (X_1)	Независна	Позитивна промена прихода у узастопним периодима	Раст= Приход од продаје t – приход од продаје $t-1$
Величина ревизорске фирме (X_2)	Независна	Показатељ разврставања предузећа по величини	ln укупна актива
Број запослених (X_3)	Независна	Број запослених радника у предузећу	ln просечан број запослених
Велика четворка (X_4)	Независна	Припадност великој четворци	0-не припадају 1- припадају
Тренутна ликвидност (X_5)	Независна	Могућност измирења обавеза у року доспећа	Новчана средства и потраживања / краткорочне обавезе
Задуженост (X_6)	Независна	Степен дуговања предузећа	Укупне обавезе / укупна имовина

Извор: Приказ аутора на основу Родић и сар. 2017 и Walsh 2003.

Истраживање је засновано на подацима из финансијских извештаја ревизорских фирми који су прикупљени из базе података Check point (2022). Дескриптивна статистика и регресиона анализа спроведена је уз помоћ статистичког софтвера IBM SPSS v 22.

РЕЗУЛТАТИ

Дескриптивна анализа профитабилности у првом реду указује да у периоду од 2019-2020. године расте број ревизорских фирми које послују са негативним нето резултатом. У 2020. години чак 7 ревизорских фирми је остварило нето губитак, док је 67 ревизорских фирми има пословање са нето добитком. Такође, приметно је да укупна сума нето добитка има тенденцију пада у посматраном периоду (табела 2 и табела 3).

Табела 2: Број фирми са оствареним нето добитком

	Број фирми	Сума нето добитака	Просечна вредност нето добитка
2019	70	400.575,47	5.413,18
2020	68	387.537,42	5.167,17
Укупно			5.289,34

Извор:Аутори, 2022.

Табела 3: Број фирми са оствареним нето губитком

	Број фирми	Сума нето губитака	Просечна вредност нето дгубитака
2019	4	3.883,47	52,48
2020	7	4.129,04	55,05
Укупно			53,77

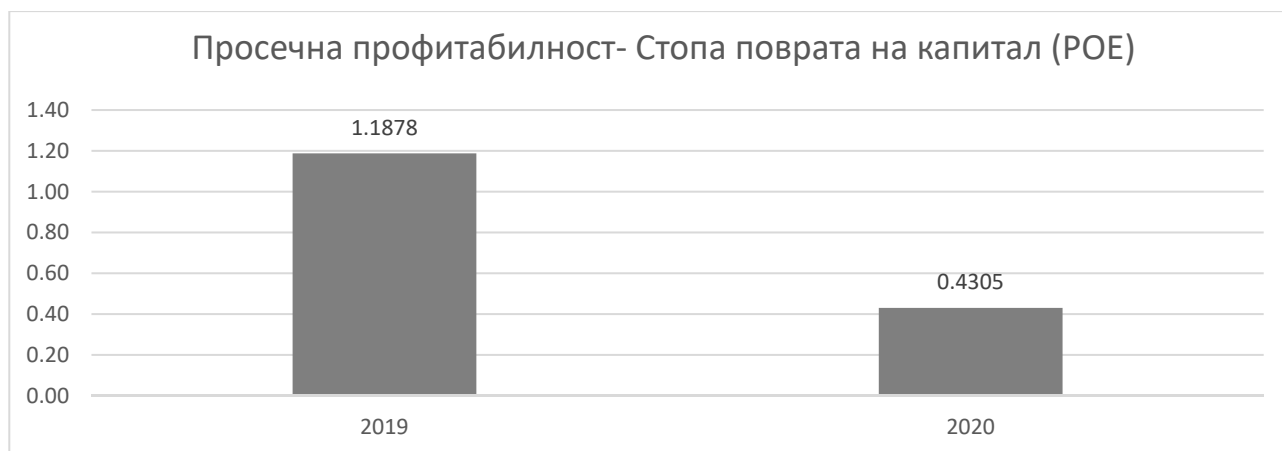
Извор:Аутори, 2022.

Рацио показатељ профитабилности поврат на имовину (РОА) упућује на способност предузећа да оствари зараду на укупно ангажовану имовину. Не постоји строго дефинисана референтна вредност за овај показатељ и његове просечне вредности варирају у зависности од индустрије. Просечне вредности стопе поврата на имовину код ревизорских фирми у Републици Србији приказани су на следећем графику. Тренд поврата на имовину указује на пораст просечне вредности у 2020. години на 15,29%. Просечан поврат на имовину у претходној години износио је 14,65%.

Слика 1: Просечно стварене вредности РОА
Извор: Аутори, 2022

Рацио показатељ профитабилности поврат на капитал (РОЕ) показује на способност предузећа да оствари зараду на укупно ангажовани капитал. Такође, ни код овог показатеља не постоји строго дефинисана референтна вредност и његове просечне вредности варирају у зависности од индустрије. Просечне вредности стопе поврата на капитал код ревизорских фирми у Републици Србији приказани су на следећем графику. Просечна вредност поврата на капитал у посматраном периоду има тенденцију пада.

Слика 1: Просечно стварене вредности РОЕ
Извор: Аутори, 2022

Резултати дескриптивне статистичке анализе презентовани су у табели број 4. Анализа поврата на имовину указује да просечна профитабилност ревизорских фирми у посматраном периоду износи 15,39%, уз напомену да у узорку постоје и фирме које су пословале негативно као и са екстремно високом профитном стопом. Анализа поврата на капитал показује да је просечна профитабилност 8%. Просечан раст прихода од продаје ревизорских фирми износи 25,47%, што је значај раст за ову индустрију. Узорком су обухваћене све четири ревизорске фирме које припадају великој четворци и оне чине 5,4% узорка. Коefицијент тренутне ликвидности просечно износи 1,54 што је испод 2 што се сматра општеприхваћеном референтном вредношћу за овај показатељ. Ово указује да ревизорске фирме просечно гледано могу повремено имати проблема са сервисирањем краткорочних дугова, пре свега у ситуацијама када се уновчавање имовине врши са дужим роковима неко што доспевају краткорочне обавезе. Просечна задуженост ревизорских фирми износи 59,5% и врло је близу традиционално схватању структуре капитала по којој 50% капитала долази из сопствених извора и 50% из туђих. Тако да са аспекта задужености може се закључити да ревизорске фирме у Србији у просеку нису презадужене, али да свакако значајнију улогу у финансирању има туђ капитал.

Табела 4: Дескриптивна статистика зависних и независних варијабли профитабилности

	Минимум	Максимум	Средња вредност	Стандардна девијација
Поврат на имовину (POA)	0,0000	1,0897	0,1539	0,2071
Поврат на капитал (POE)	0,0000	44,6596	0,8016	3,8757
Раст	0,0000	16,9003	1,2547	1,5100
Величина ревизорске фирме	4,3041	13,9495	9,3707	1,9579
Број запослених	0,0000	5,4972	1,9529	1,3054
Велика четворка	0,0000	1,0000	0,0540	0,2262
Тренутна ликвидност	0,0027	55,6250	1,5389	4,8051
Задуженост	0,0142	1,0000	0,5952	0,3031

Извор: Аутори, 2022.

Да би се испитало који фактори имају значајан утицај на профитабилност ревизорских кућа у Републици Србији, спроведена је регресиона анализа. Профитабилност као зависна варијабла се мери као POA или POE, док су независне варијабле следеће: раст прихода, величина ревизорске фирме, број запослених, припадност великој четворци, тренутна ликвидност и задуженост. Резултати регресионе анализе приказатни су у табели 4 и табели 5.

Табела 4: Резултати регресионе анализе-POA

		Коефицијенти					Статистика колинеарности	
Модел 1		Нестандард. коефицијенти		Стандард. коефицијенти	t	Значајност p	Толеранција	VIF
		B	Ст. грешка	Beta				
1	Константа	,462	,127		3,632	,000		
	Раст	,058	,011	,428	5,539	,000	,810	1,234
	Величина фирме	-,032	,016	-,297	-2,049	,042	,230	4,347
	Број запослених	,024	,024	,152	1,000	,319	,210	4,759
	Велика четворка	,025	,082	,027	,303	,762	,591	1,692
	Тренутна ликвидност	,001	,003	,016	,195	,846	,719	1,390
	Задуженост	-,224	,054	-,328	-4,156	,000	,777	1,287

Извор: Аутори, 2022.

Резултати корелационе матрице и фактора пораста варијансе (VIF) показују да нема мултиколинеарности у постављеном моделу. R square је 0,34 што указује да се 34% варијансе зависне варијабле може предвидети из независних варијабли. Резултати указују да значајан утицај на поврат на имовину имају следеће варијабле: раст прихода, величина предузећа и задужености. Све варијабле значајне су на нивоу 0,05. Варијабла величина предузећа има негативан значајан утицај, што указује да веће ревизорске фирме достижу нижи ниво поврата на имовину. С друге стране, променљива раст прихода има позитиван значајан утицај на поврат на имовину. На основу овог резултата може се закључити да фирме које остварују већи раст могу повећати ниво приноса у Републици Србији. Фактор задужености утиче негативно на поврат на имовину, што значи да ревизорске фирме са већим коефицијентом задужености остварују ниже стопе профитабилности.

Табела 5: Резултати регресионе анализе-POE

		Коефицијенти					Статистика колинеарности	
Модел 2		Нестандард. коефицијенти		Стандард. коефицијенти	t	Значајност p	Толеранција	Beta
		B	Ст. грешка	Beta				
1	Константа	-2,091	3,210		-,651	,516		
	Раст	,198	,239	,080	,827	,410	,803	1,246
	Величина фирме	,044	,401	,020	,110	,913	,220	4,545
	Број запослених	,425	,590	,140	,720	,473	,199	5,037
	Велика четворка	-2,572	1,858	-,158	-1,384	,096	,577	1,734
	Тренутна ликвидност	,033	,079	,043	,418	,677	,716	1,397
	Задуженост	2,577	1,280	,193	2,012	,046	,818	1,222

Извор: Аутори, 2022.

Резултати корелационе матрице и фактора пораста варијансе (VIF) показују да нема мултиколинеарности у постављеном моделу. R square је 0,21 што указује да се 21% варијансе зависне варијабле може предвидети из независних варијабли. Варијабле које имају значајан утицај на поврат на капитал су припадност великој четворци, која је значајна на нивоу од 10% и варијабла задуженост, која је значајна на нивоу од 5%. Варијабла припадност

великој четворци има негативан предзнак, што указује на то да велике фирме имају мањи поврат на капитал од осталих ревизорских фирми. Ово се може објаснити тиме да фирме које припадају великој четворци имају велики апсолутни износ капитала па остварују мању стопу поврата на капитал.

ЗАКЉУЧАК

Резултати дескриптивне анализе, као првог задатка истраживања, указују да је просечна профитабилност ревизорских фирми у Републици Србији на задовољавајућем нивоу у периоду 2019-2020. година. У посматраном периоду профитабилност је показала и благи тренд раста са просечно 14,6% на 15,2% стопе поврата на имовину, али и тренд пада кад се мери повратом на капитал са 118% на 45%.

Други задатак истраживања био је да се регресионом анализом објасне и прикажу фактори (варијабле) које имају значајан утицај на промену стопе поврата на имовину и стопе поврата на капитал ревизорских фирми. У сврху остваривања циља истраживања постављена је хипотеза H_1 : Фактори као што су раст предузећа, величина ревизорске фирме, број запослених, припадност великој четворци, рачуно тренутне ликвидности и задуженост имају значајан утицај на стопу поврата на имовину ревизорских фирми у Републици Србији. На основу резултата анализе закључује се да је претходна хипотеза делимично доказана. Од свих анализираних фактора као значајни у објашњавању промена стопе поврата на имовину показале су се варијабле раст прихода, величина предузећа и задуженост. Раст прихода има позитиван значајан утицај, а величина фирме и задуженост имају негативан значајан утицај. Овакви резултати у сагласности су са претходним истраживањима Мијић и Рађо (2021), која такође упућују на закључак да величина ревизорске фирме има значајан али негативан утицај на профитабилност ревизорских фирми.

Постављена је и хипотеза H_2 : Фактори као што су раст предузећа, величина ревизорске фирме, број запослених, припадност великој четворци, рачуно тренутне ликвидности и задуженост имају значајан утицај на стопу поврата на капитал ревизорских фирми у Републици Србији. На основу резултата анализе може се закључити да је и друга хипотеза делимично доказана, јер од свих анализираних независних варијабли само су задуженост и припадност великој четворци показали да су значајни у објашњавању зависне варијабле.

Ограничења овог истраживања огледају су у томе што је обухваћени период од само две године. Имајући у виду да упосленост, па самим тим и приходи и профит ревизорских фирми у великој мери зависи о стања опште економије, сматрамо да би за будућа истраживања било упутно обухватити дужи временски период, посебно више година у оквиру истог тржишта, али различитих нивоа макроекономских показатеља. Такође, за будућа истраживања може се поставити и компаративна анализа профитабилности ревизорских фирми у Републици Србији и других земаља у окружењу која карактерише слична професионална регулатива и степен економског развоја. Резултати истраживања од значаја су за дефинисање будуће пословне политике ревизорских фирми и доношење одлука бројних интересних страна као што професионалне организације, менаџери и власници ревизорских фирми и други.

РЕФЕРЕНЦЕ

- Bills, K. L., Cunningham, L. M., Myers, L. A. (2015). Small Audit Firm Membership in Associations, Networks, and Alliances: Implications for Audit Quality and Audit Fees. *The Accounting Review*. Volume 91, No. 3, 2016, Available at: <https://ssrn.com/abstract=2379678> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2379678>. [Accessed 20.03.2022].
- Carrera, M., & Gutiérrez, I.G. (2003). Specialization and diversification in audit firms: A test of firm's strategies in the spanish audit market. Available at: https://dea.uib.cat/digitalAssets/123/123484_isabelgutierrez.pdf. [Accessed 20.03.2022].
- Checkpoint (2022). *Data base*. Available at: <https://www.checkpoint.rs>
- Chen, J.Z., Elemen, A., Hope, O., and Yoon, A. (2021). *Audit-Firm Profitability: Determinants and Implications for Key Audit Matter Reporting*. Rotman School of Management. Working Paper No. 3848871. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3848871> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3848871>. [Accessed 20.03.2022].
- Frecka, T. J., Griffin, J. B., Sustersic Stevens, J. (2018). Transparency and the audit industry? Not in the U.S. Evidence on audit production costs, profitability and partner compensation from the U.K. *Research in Accounting Regulation*. Volume 30, Issue 2, Pages 73-81. ISSN 1052-0457. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.racreg.2018.09.005>. [Accessed 20.03.2022].
- Jovković, B., Karapavlović, N., & Radojević, A. (2021). Profitability of audit companies in the republic of serbia: empirical research in the period 2010-2019. *Acta Economica*, 19(34), 205–221. Available at: <https://doi.org/10.7251/ACE2134205J>. [Accessed 20.03.2022].
- Hoang, K., Jamal, K., Tan, H. (2019). Determinants of Audit Engagement Profitability. *The Accounting Review* 1 November 2019; 94 (6): 253–283. Available at: doi: <https://doi.org/10.2308/accr-52438>. [Accessed 20.03.2022].

- Mijić, K. i Rado, D. (2021). Profitability Analysis of Audit Firms – Evidence from the Republic of Serbia. *ENTRENOVA - ENTerprise REsearch InNOVAtion*, 7 (1), 267-276. Available at: <https://doi.org/10.54820/entrenova-2021-0025>. [Accessed 20.03.2022].
- Pešović, K., Milicevic, N., Djokic, N., Djokic, I. (2021). Audit Service Quality Perceived by Customers: Formative Modelling Measurement Approach. *Sustainability* 2021, 13, 11724. Available at: <https://doi.org/10.3390/su132111724>. [Accessed 20.03.2022].
- Родић, Ј., Андрић, М., Вукелић, Г., Вуковић, Б. (2017). *Анализа финансијских извештаја*. Суботица: Економски факултет у Суботици
- Walsh, C. (2003). *Key Management Ratios*. London, United Kingdom: Prentice Hall